

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, straffeloven, færdselsloven og udlændingeloven. (Anklagemyndighedens struktur).

Af justitsministeren (Engell).

(Fremsat 22/1 92. Første behandling 4/2 92. Betænkning 8/5 92).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Vi har sagt, at vi vil tilkendegive vores holdning ved andenbehandlingen, og om ændringsforslaget skal jeg sige, at vi kan stemme for det. Vi er enige i, at det er klogt, at ministeren har trukket forslagene om en formindskelse af landsdommernes antal tilbage. Jeg er ikke helt præcis klar over, hvad motivet er, men vi er i hvert fald glade for det alene af den grund, at vi ikke fandt, der var identitet mellem hovedforslaget og dette ændringsforslag, og vi var også meget tvivlende over for, hvorvidt der er tilstrækkelig retssikkerhedsmæssig fornuft i at foreslå disse ændringer i dommernes antal.

Med hensyn til ændringerne om tiltalekompetencen vedrørende kapitlerne 12 og 13 i straffeloven er vi enige med ministeren i, at det er rigtigst, at ministeren fastholder, at det er en politisk myndighed, der træffer beslutningerne vedrørende disse kapitler, hvis paragraffer ofte er ganske vagt affattet, og hvis forarbejder til gengæld forudsætter, at det er en politisk ansvarlig, der har ansvaret.

Men der er et punkt, hvor det ikke er lykkedes at forhandle os frem med regeringen til ændringsforslag, og det er noget, som gør, at vi nu beder om, at forslaget kommer tilbage til udvalgsbehandling.

Vi synes, det er betænkeligt, at man fra det offentliges side kan tilkendegive, at en person har overtrådt loven, men at man ikke vil rejse tiltale mod ham, uden at den pågældende har mulighed for at kræve, at der rejses tiltale. Det

vil i virkeligheden sige, at samfundet stempler en person som skyldig, skønt han endnu ikke er dømt. Det er uheldigt, og det er vores håb, at vi kan få et flertal, der vil opfordre ministeren til at fremsætte et lovforslag til efteråret, der vil fjerne denne, synes vi, retssikkerhedsmæssigt betænelige del af retsplejeloven. Derfor ønsket om tilbagegang til udvalget før tredje behandling.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil godt starte med at takke for den tilslutning, der nu er til lovforslaget, det mener jeg er vigtigt og betydningsfuldt.

Så skal jeg bare gøre den bemærkning til det sidste, hr. Ole Espersen nævnte, nemlig forslaget om, at der indføres en ordning, hvorefter den tiltalte skal samtykke til anklagemyndighedens frafald af tiltale i særlige tilfælde, at vi ikke har skønnet, at der var behov for en sådan ændring af lovforslaget. Det er rigtigt, at lovforslaget i § 722, stk. 2, indeholder en regel, hvorefter tiltale i visse tilfælde kan frafaldes, hvis der foreligger særlige formildende omstændigheder eller andre særlige forhold og påtale ikke kan anses for påkrævet af almene grunde.

Den bestemmelse er ikke ny, den svarer til den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 723, stk. 2. I praksis anvendes bestemmelsen til frafald af tiltale i nogle helt særlige sager. Det drejer sig f.eks. om sager, hvor gerningsmanden allerede er undergivet en foranstaltning. Det kan f.eks. være anbringelse på et hospital for sindslidende, og hvor denne foranstaltning også ville blive resultatet, hvis tiltale blev rejst. Det drejer sig også om sager mod udlændinge, hvor forfølgningen er overført til hjemlandet, eller hvor udlevering eller overførsel af retsfølgning ikke skønnes mulig.

Endelig drejer det sig om sædelighedsforbrydelser, hvor gerningsmanden er særlig ung. Det kan dreje sig om sager i forbindelse med færdselsuheld, hvor gerningsmandens nære pårørende er dræbt eller kommet alvorligt til skade, samt visse andre sager, herunder sager, hvor tiltalefrafaldet er begrundet i den sigtedes mentale tilstand.

Der er også andre tilfælde, hvor en sigtelse kan opgives eller tiltale frafaldes ud fra mere skønmæssige principper, og her tænker jeg på bestemmelsen i § 721, stk. 1, nr. 3, og § 722, stk.